

Sygn.akt III AUa 1155/12

WYROK W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 14 maja 2013r.

Sąd Apelacyjny w Białymstoku, III Wydział Pracy i Ubezpieczeń Społecznych

w składzie:

Przewodniczący: SSA Barbara Orechwa-Zawadzka (spr.)

Sędziowie: SA Dorota Elżbieta Zarzecka

SO del. Piotr Prusinowski

Protokolant: Barbara Chilimoniuk

po rozpoznaniu w dniu 14 maja 2013 r. w Białymstoku

sprawy z wniosku W. D.

przeciwko Zakładowi Ubezpieczeń Społecznych Oddział w B.

o ustalenie

na skutek apelacji Zakładu Ubezpieczeń Społecznych Oddział w B.

od wyroku Sądu Okręgowego w Suwałkach III Wydziału Pracy i Ubezpieczeń Społecznych

z dnia 17 października 2012 r. sygn. akt III U 336/12

uchyla zaskarżony wyrok oraz poprzedzającą go decyzję Zakładu Ubezpieczeń Społecznych Oddział w B. z dnia 28 marca 2012r. i sprawę przekazuje do ponownego rozpoznania Zakładowi Ubezpieczeń Społecznych Oddział w B..

Sygn. akt III AUa 1155/12

UZASADNIENIE

Zakład Ubezpieczeń Społecznych Oddział w B. decyzją z dnia 28 marca 2012 roku, wydaną na podstawie przepisów ustawy z dnia 13 października 1998 roku o systemie ubezpieczeń społecznych (Dz. U. z 2009 roku, Nr 205, poz. 1585 ze zm.) oraz ustawy z dnia 14 czerwca 1960 roku kodeks postępowania administracyjnego (Dz. U. z 2000 roku, Nr 98, poz. 1071 ze zm.), określił na dzień 28 marca 2012 roku zadłużenie W. D. z tytułu składek w wysokości 27.847,41 złotych w tym na: ubezpieczenia społeczne za okres od stycznia 2004 roku do kwietnia 2006 roku w kwocie 22.265,26 złotych, ubezpieczenie zdrowotne za okres od grudnia 2003 roku do kwietnia 2006 roku w kwocie 4.349,16 złotych oraz Fundusz Pracy i Fundusz Gwarantowanych Świadczeń Pracowniczych za okres od lutego 2004 roku do marca 2006 roku w kwocie 1.232,99 złotych. Zaznaczył, że powyższe składki należne z tytułu prowadzenia pozarolniczej działalności należy uregulować wraz z odsetkami za zwłokę oraz kosztami upomnienia.

W. D. w odwołaniu od powyższej decyzji domagał się jej zmiany i stwierdzenia, że w okresie od dnia 1 stycznia 2004 roku do dnia 31 marca 2006 roku nie podlegał on obowiązkowym ubezpieczeniom społecznym oraz ubezpieczeniu zdrowotnemu z tytułu prowadzenia działalności gospodarczej na terenie RP, a w konsekwencji, że zadłużenie z tytułu składek za powyższy okres nie istnieje. Wnosił o przeprowadzenie dowodu z decyzji Zakładu Ubezpieczeń Społecznych

Oddział w B. z dnia 27 września 2011 roku stwierdzającej podleganie przez niego obowiązkowym ubezpieczeniem społecznym z tytułu prowadzenia pozarolniczej działalności w okresie od dnia 30 grudnia 1999 roku do dnia 31 grudnia 1999 roku oraz z zaświadczenia Komisji Administracyjnej ds. (...) Migracyjnych.

Sąd Okręgowy w Suwałkach po rozpoznaniu powyższego odwołania, wyrokiem z dnia 17 października 2012 roku zmienił zaskarżoną decyzję i stwierdził, że W. D. nie jest zobowiązany do zapłacenia składek z tytułu zadłużenia wynikającego za okres od stycznia 2004 roku do kwietnia 2006 roku (pkt I) oraz zasądził od Zakładu Ubezpieczeń Społecznych Oddział w B. na rzecz W. D. kwotę 60 złotych tytułem zwrotu kosztów zastępstwa procesowego (pkt II). Z ustaleń Sądu I instancji wynikało, że Zakład Ubezpieczeń Społecznych Oddział w B. wydał w stosunku do odwołującego szereg decyzji w kwestii podlegania przez niego ubezpieczeniom społecznym z tytułu prowadzenia pozarolniczej działalności, jak również decyzji wymiarowych, tj. decyzji ustalających kwoty nieopłaconych składek na ubezpieczenia. I tak na podstawie decyzji w/w organu rentowego z dnia 25 lutego 2008 roku stwierdzono, że W. D. podlega obowiązkowym ubezpieczeniom społecznym z tytułu prowadzenia pozarolniczej działalności gospodarczej w okresach: od dnia 30 grudnia 1999 roku do dnia 31 grudnia 1999 roku, od dnia 1 października 2004 roku do dnia 1 marca 2005 roku oraz od dnia 1 listopada 2005 roku do dnia 31 marca 2006 roku. W dalszej kolejności Sąd Okręgowy wskazał, że odwołujący zamieszkuje w Wielkiej Brytanii gdzie od dnia 1 stycznia 2004 roku prowadzi działalność gospodarczą. Na podstawie art. 14a ust. 2 rozporządzenia Rady (EWG) nr 1408/71 z dnia 14 czerwca 1971 roku w sprawie stosowania systemów zabezpieczenia społecznego do pracowników najemnych, osób prowadzących działalność na własny rachunek i do członków ich rodzin przemieszczających się we Wspólnocie (Dz. U. UE. L. 1971. 149. 2 ze zm.) w okresie od dnia 1 stycznia 2004 roku do dnia 1 stycznia 2008 roku podlega ustawodawstwu Wielkiej Brytanii i opłaca w tym kraju składki na ubezpieczenia społeczne. Powyższą okoliczność potwierdza formularz E 101 GB o zastosowaniu ustawodawstwa Wielkiej Brytanii z tytułu prowadzenia działalności gospodarczej na własny rachunek wystawiony przez Komisję Administracyjną ds. (...) Migracyjnych. Wskutek przedłożenia przez odwołującego w organie rentowym powyższego dokumentu kolejną decyzją Zakładu Ubezpieczeń Społecznych Oddziału w B. z dnia 27 września 2011 roku zmieniono decyzję z dnia 25 lutego 2008 roku w ten sposób, że stwierdzono, iż z tytułu prowadzenia pozarolniczej działalności gospodarczej podlega on ubezpieczeniom społecznym w okresie od dnia 30 grudnia 1999 roku do dnia 31 grudnia 1999 roku. Decyzja uprawomocniła się wskutek jej niezaskarżenia i funkcjonuje w obrocie prawnym. Kolejną decyzją w/w organu rentowego z dnia 30 czerwca 2011 roku określono zadłużenie odwołującego z tytułu składek na ubezpieczenia społeczne, ubezpieczenie zdrowotne oraz Fundusz Pracy i Fundusz Gwarantowanych Świadczeń Pracowniczych. W. D. odwołał się od powyższej decyzji, wskutek czego kolejną decyzją w/w organu rentowego uchylono w całości decyzję z dnia z dnia 30 czerwca 2011 roku. Zaskarżoną aktualnie decyzją Zakładu Ubezpieczeń Społecznych Oddziału w B. z dnia 28 marca 2012 roku stwierdzono, że W. D. na dzień wydania decyzji posiada zadłużenie z tytułu prowadzonej działalności gospodarczej w łącznej wysokości 27.847,41 złotych, przy czym zaległość ta obejmuje składki na ubezpieczenia społeczne za okres od stycznia 2004 roku do kwietnia 2006 roku, ubezpieczenie zdrowotne za okres od grudnia 2003 roku do kwietnia 2006 roku oraz Fundusz Pracy i Fundusz Gwarantowanych Świadczeń Pracowniczych za okres od lutego 2004 roku do marca 2006 roku, w sytuacji, gdy na podstawie prawomocnej decyzji z dnia 27 września 2011 roku zostało ustalone, że odwołujący z tytułu prowadzenia pozarolniczej działalności gospodarczej podlega ubezpieczeniom społecznym w okresie od dnia 30 grudnia 1999 roku do dnia 31 grudnia 1999 roku. Sąd Okręgowy stwierdził więc, że organ rentowy nie wykazał, aby W. D. zalegał ze składkami na ubezpieczenia społeczne, ubezpieczenie zdrowotne oraz Fundusz Pracy i Fundusz Gwarantowanych Świadczeń Pracowniczych w okresach wskazanych w zaskarżonej obecnie decyzji organu rentowego z dnia 28 marca 2012 roku. Stosownie bowiem do decyzji z dnia 27 września 2011 roku odwołujący podlega ubezpieczeniom społecznym z tytułu prowadzenia działalności gospodarczej w znacznie krótszym okresie niż ten, za który zostały wyliczone zaległości z tytułu składek w zaskarżonej decyzji z dnia 28 marca 2012 roku. Tym samym zaskarżona decyzja, zdaniem Sądu I instancji, jest wadliwa. Bez właściwego ustalenia okresu podlegania przez odwołującego ubezpieczeniom społecznym z tytułu prowadzenia pozarolniczej działalności nie jest bowiem możliwe prawidłowe ustalenie zaległości składkowych z powyższego tytułu. Mając na uwadze powyższe, Sąd Okręgowy na podstawie art. 477¹⁴ § 2 k.p.c. orzekł jak w sentencji wyroku.

Zakład Ubezpieczeń Społecznych Oddział w B. zaskarżył powyższy wyrok w całości, zarzucając mu:

- niewyjaśnienie wszystkich okoliczności faktycznych istotnych dla rozstrzygnięcia sprawy poprzez nieuwzględnienie faktu, iż przed Sądem Okręgowym w Suwałkach toczy się postępowanie w związku z nieprawomocną decyzją z dnia 29 czerwca 2012 roku o podleganiu ubezpieczeniom społecznym,

- naruszenie przepisów prawa procesowego, tj.

a) art. 156 k.p.c. poprzez nierozpatrzenie wniosku pełnomocnika ZUS o odroczenie terminu rozprawy w sytuacji poinformowania Sądu, iż w stosunku do płatnika toczy się postępowanie w sprawie z odwołania od decyzji z dnia 29 czerwca 2012 roku o podleganie ubezpieczeniom społecznym,

b) art. 177 § 1 pkt 1 k.p.c. poprzez niezawieszenie postępowania z urzędu w sytuacji, gdy rozstrzygnięcie sprawy o wysokości zadłużenia zależy od wyniku sprawy toczącej się przed Sądem z odwołania od decyzji z dnia 29 czerwca 2012 roku o podleganie ubezpieczeniom społecznym.

Wskazując na powyższe zarzuty organ rentowy wniósł o uchylenie zaskarżonego wyroku oraz poprzedzającej go decyzji organu rentowego i przekazanie sprawy Zakładowi Ubezpieczeń Społecznych Oddział w B. do ponownego rozpoznania.

Sąd Apelacyjny zważył, co następuje:

Niezależnie od podniesionych zarzutów, zaskarżony wyrok Sądu Okręgowego i poprzedzająca go decyzja Zakładu Ubezpieczeń Społecznych Oddziału w B. z dnia 28 marca 2012 roku podlegały uchyleniu, a sprawa przekazaniu organowi rentowemu do ponownego rozpoznania.

Zarówno organ rentowy, jak również Sąd I instancji, rozpoznając niniejszą sprawę, popełniły szereg błędów, które w ocenie Sądu Apelacyjnego, są na tyle poważne, że nie pozwalają na utrzymanie w mocy zarówno zaskarżonego wyroku, jak też poprzedzającej go decyzji.

Przede wszystkim organ rentowy w zaskarżonej decyzji nie wskazał, czy dotyczy ona zaległości składkowych samego W. D. z tytułu prowadzenia pozarolniczej działalności gospodarczej za granicą, czy też dotyczy ona składek, które odwołujący jako płatnik winien uiścić za osoby zatrudnione przez niego na podstawie umów o pracę oraz na podstawie umów zlecenia. Z treści odpowiedzi na odwołanie wynikało, że zaskarżona decyzja stwierdzająca wysokość zaległości składkowych częściowo dotyczy składek za samego odwołującego, zaś częściowo składek, które odwołujący jako płatnik winien uiścić za swoich pracowników oraz zleceniobiorców. Rozpoznając odwołanie Sąd Okręgowy winien powyższą okoliczność zauważyć i wypytać pełnomocnika organu rentowego jaki faktycznie jest przedmiot zaskarżonej decyzji. Sąd I instancji błędnie zaniechał ustalenia powyższej kwestii i prowadził postępowanie uznając, że zaskarżona decyzja dotyczy wyłącznie składek za samego W. D. z tytułu prowadzenia przez niego pozarolniczej działalności gospodarczej. Tymczasem w toku postępowania przed Sądem Apelacyjnym organ rentowy zajął stanowisko, iż przedmiotowe zaległości składkowe dotyczą wyłącznie pracowników i zleceniobiorców odwołującego. Gdyby natomiast uznać, iż zaskarżona decyzja faktycznie dotyczy składek za w/w osoby, za które W. D. jako pracodawca, bądź też zleceniodawca zobowiązany jest uiścić składki, to osoby te powinny być zostać wskazane w decyzji, zaś stosownie do art. 477¹¹ § 2 k.p.c. przynajmniej na etapie postępowania przed Sądem I instancji winny być wezwane do udziału w sprawie w charakterze zainteresowanych. Bezsprzecznie bowiem prawa pracowników oraz zleceniobiorców zależą od rozstrzygnięcia sprawy dotyczącej ustalenia wysokości zaległych składek na ich ubezpieczenia społeczne.

Zakład Ubezpieczeń Społecznych Oddział w B. rozpoznając sprawę ponownie winien zachować wszystkie wymogi konieczne w sprawie o ustalenie wysokości zaległości składkowych i wydać decyzję. W szczególności zaś organ rentowy powinien w treści decyzji wyraźnie wskazać, czy ustalany wymiar zadłużenia z tytułu składek na ubezpieczenia społeczne, ubezpieczenie zdrowotne oraz Fundusz Pracy i Fundusz Gwarantowanych Świadczeń Pracowniczych za poszczególne okresy dotyczy składek należnych od samego W. D. z tytułu prowadzenia przez niego pozarolniczej działalności gospodarczej za granicą, czy też składek, które odwołujący jako płatnik winien uiścić za osoby zatrudnione przez niego na podstawie umów o pracę oraz na podstawie umów zlecenia, czy też z obu tych tytułów. W sytuacji

zaś ustalania wymiaru zaległości składkowych na ubezpieczenia społeczne pracowników bądź też zleceniobiorców odwołującego organ rentowy winien dopuścić takie osoby do udziału w sprawie w charakterze strony na etapie postępowania przed tym organem oraz wskazać te osoby w treści decyzji z imienia i nazwiska.

W tym stanie rzeczy Sąd Apelacyjny orzekł na podstawie art. 477^{14a} k.p.c.

A.K.